

Nie przepracowałem ani jednego dnia w swoim życiu.

Wszystko co robiłem, to była przyjemność.

(Thomas Alva Edison)

Wielu absolwentów wyższych uczelni właśnie teraz stara się o swoją pierwszą pracę, przegląda dziesiątki ogłoszeń, odpowiada na ciekawsze z ofert, przygotowuje się do rozmów kwalifikacyjnych, by rozpocząć karierę zawodową.

Często młodzi ludzie zupełnie inaczej wyobrażają sobie swoją pierwszą pracę - szybki awans, wysokie zarobki, interesujące i ciekawe projekty itp. Jednak zanim zaczną swoją wielką karierę muszą (lub nie) wysłać setki aplikacji, przejść przez kilka, jeśli nie kilkadziesiąt, rozmów kwalifikacyjnych. Niestety często zderzenie oczekiwań z rzeczywistością okazuje się zimnym prysznicem.

Jak kształtowały się wynagrodzenia w 2009 roku?

W Polsce w 2009 najwyższe wynagrodzenia kształtowały się w branżach¹: technologii informatycznej (IT) (5 000 zł średnio, brutto), telekomunikacji (4 600 zł) oraz ubezpieczeniach (4 500 zł), a najniższe w służbie zdrowia (2 800 zł), nauce i szkolnictwie (2 600 zł) oraz kulturze i sztuce (2 500 zł).

Wśród najlepiej zarabiających pracowników w ubiegłym roku w Poznaniu znalazły się osoby pracujące w technologiach informatycznych (5000 zł), przemyśle lekkim (4800 zł) i ciężkim (4800 zł), zaś najmniej zarabiali osoby z sektora publicznego (3 185 zł), nauki i szkolnictwa (3000 zł) oraz z służby zdrowia (2800 zł).

W Unii Europejskiej średnie wynagrodzenie absolwentów kształtowało się następująco: najwyżej w IT (2 400 € brutto), finansach (2 350€), transporcie (2 230€), a najniżej w usługach (1 680€), edukacji (1 610€) oraz rolnictwie (1 460€).

Ostateczna wysokość wynagrodzenia zależy przede wszystkim od doświadczenia, stażu pracy, posiadanych umiejętności, wykształcenia, znajomości języka obcego, zakresu odpowiedzialności, wielkości przedsiębiorstwa oraz województwa i rodzaju kapitału firmy.

Należy wziąć pod uwagę, że wyżej wymienione wskaźniki mają wpływ na wahania średniej wysokości pensji w danej branży. Absolwent bez doświadczenia, wkraczający dopiero na rynek pracy, znający język obcy na średniozaawansowanym poziomie, otrzyma niższe wynagrodzenie niż jego rówieśnik posiadający wyższe kompetencje językowe oraz doświadczenie zdobyte podczas praktyk i staży. Należy zdać sobie sprawę, że i jego pensja będzie znacznie niższa niż osoby z kilkuletnim doświadczeniem. Ma to związek z faktem, że zadowolającą wydajność i jakość pracownik uzyskuje po roku pracy – wtedy też należałoby się spodziewać istotnego wzrostu wynagrodzenia.

Po roku głębokiego kryzysu, który szczególnie dotknął branże o charakterze silnie koniunkturalnym, takie jak IT, obserwuje się stabilizację sytuacji na rynku pracy. Tylko 18 % firm informatycznych planuje redukcję zatrudnienia, natomiast aż 68 % z nich deklaruje potrzebę zatrudnienia nowych pracowników.

¹ Wynagrodzenia podane są w kwotach brutto.

Oczekiwania stawiane przed absolwentami kierunków informatycznych

Czego oczekują zatem pracodawcy od młodych wkraczających na rynek pracy ludzi? Czego można się spodziewać na rozmowach kwalifikacyjnych? Jakie wymagania są im stawiane? Te i wiele innych pytań nurtuje zarówno osoby, które kończą studia, jak i te, które dopiero zaczynają myśleć w jakim kierunku podążyć. Nie ma gotowych recept. Każda firma ma inną specyfikę i stawia różne oczekiwania przed pracownikami.

Wg firmy Verax Systems Polska młodzi ludzie mają bardzo dobrze opanowane umiejętności technologiczne, takie jak tworzenie aplikacji bazodanowych, webowych, programowanie obiektowe, czy rozwój oprogramowania w architekturze wielowarstwowej.

Wg rankingu przeprowadzonego przez Komitet Informatyki Polskiej Akademii Nauk w 2009 roku, wśród uczelni kształcących informatyków, na pierwszym miejscu uplasował się Wydział Informatyki i Zarządzania na Politechnice Poznańskiej, za nim zaś Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki na Uniwersytecie Warszawskim, na

trzecim miejscu uplasował się Wydział Elektroniki na Politechnice Wrocławskiej, na 10 miejscu natomiast Wydział Matematyki i Informatyki na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Czego brakuje młodym, kreatywnym, chętnym do pracy, absolwentom kierunków związanych z IT, którzy wydawaliby się wręcz idealnymi kandydatami do pracy? Odpowiedzi na te pytania udzieliła, Anita Falenska, starszy specjalista do spraw personalnych w firmie Verax Systems:

„Często młodzi ludzie idąc do pracy nie mają pomysłu na siebie, nie potrafią odnaleźć się w nowym miejscu, wśród nowych obowiązków i zadań, nie do końca nawet wiedzą, czym dana firma się zajmuje, nie znają przede wszystkim branży, w której chcą pracować. Problemy mają także z pracą w grupie, zarządzaniem własnym czasem, nie są odporni na stres, brak im umiejętności praktycznych i myślenia biznesowego. Szczególnie widać to w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej, gdy student słyszy: Czym chciałbyś zajmować się w naszej firmie? W jakim dziale widziałbyś swoje miejsce? Jaki masz pomysł na swoją przyszłość? Czy masz jakieś pytania? ... i zapada głucha cisza.”

Jak zawojować rynek pracy w branży IT?

Absolwenci charakteryzujący się kreatywnością, chcący rozwijać nowe umiejętności i zdolności, nie bojący się przełamywać własnych barier, proaktywni i zmotywowani do tego, co robią mają szansę znaleźć wymarzoną pracę w firmie, która pozwoli im się spełnić zawodowo, czerpać przyjemność z pracy i jednocześnie dobrze zarabiać.

Na stanowisku informatyka-programisty ważna jest samodzielność szukania rozwiązań, ale również umiejętność komunikacji z innymi i pracy w grupie.

Kariera informatyka, czyli jak mądrze zaprogramować swoją karierę?

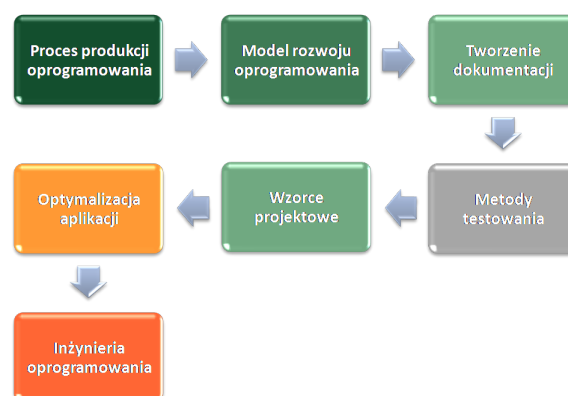
Podczas rozmów, oprócz cech charakteru absolwenta, pracodawcy z branży IT zwracają szczególną uwagę na posiadane kompetencje, przede wszystkim praktyczną umiejętność zastosowania inżynierii oprogramowania, poziom zaawansowania języka obcego, a także znajomość technologii i zdolności analityczne.

Największe niedociągnięcia występują w znajomości i zastosowaniu inżynierii oprogramowania, mimo tego, iż przedmiot ten znajduje się w siatce programowej na wszystkich uczelniach wyższych. Studenci nie są więc przygotowani do pracy w firmach softwareowych, często nie potrafią też zastosować w praktyce wiedzy zdobytej na studiach.

Dlatego w trakcie studiów warto zwrócić szczególną uwagę właśnie na inżynierię oprogramowania i nie odkładać tego przedmiotu na drugi plan. Znajomość różnych aspektów inżynierii oprogramowania i umiejętność ich zastosowania w praktyce daje dodatkowe punkty podczas rozmowy kwalifikacyjnej, a co ważniejsze - znacznie ułatwia pierwsze kroki w pracy. Pozwala tworzyć programy wydajnie i nie pogubić się w złożonym procesie produkcji oprogramowania.

Czemu jeszcze należy poświęcić więcej czasu i uwagi? Na pewno są to języki obce, głównie konwersacja i rozumienie ze słuchu – pamiętajmy, że czas potrzebny do nauczenia się i opanowania języka obcego, to nie rok czy dwa ale nawet 10 lat). W firmach softwareowych często tworzone jest oprogramowanie dla klientów zagranicznych, gdzie konieczna jest już rozmowa w języku obcym i bardzo dobre zrozumienie potrzeb i oczekiwań stawianych przez klienta. Istotą jest zaprojektowanie i stworzenie produktu, który spełni wszystkie wymagania, bez tworzenia aplikacji, modułów, innych dodatków, których klient nie chce i do niczego mu się nie przydadzą.

Już w trakcie studiów warto pomyśleć o odbyciu praktyki lub stażu w renomowanym przedsiębiorstwie, czy też pisaniu pracy magisterskiej mającej zastosowanie praktyczne (przykładowe tematy zaproponowane przez firmę Verax Systems można znaleźć na stronie: veraxsystems.com/pl/career/msc). Podjęcie takich kroków pozwala na lepsze zapoznanie się z branżą, w której chce się pracować, sprawdzenie się w niej, weryfikację stawianych wymagań oraz rozwinięcie umiejętności najbardziej oczekiwanych na danym stanowisku. Można wtedy wyznaczyć sobie cele i dążyć do ich realizacji, przygotować się do rozmów kwalifikacyjnych, a przede wszystkim stać się konkurencyjnym na rynku pracy.

Czy to wystarczy?

Świadomość możliwości kreowania własnej przyszłości to dopiero początek. Kariera zawodowa widziana z perspektywy studiów zapewne będzie ewoluować w trakcie pierwszych lat zatrudnienia. Poznając nowe obszary wiedzy i możliwości korzystania z niej, otrzymujemy szansę na zweryfikowanie tego, do czego dążymy i co stanowi nasz cel. Warto bacznie przyglądać się temu, jakie mamy predyspozycje i w jakich aspektach naszej pracy przejawiają się nasze mocne strony i na tej podstawie, już na początku drogi zawodowej, zastanowić się, w jakim kierunku podążamy.

Często pojawiające się na rozmowach kwalifikacyjnych pytanie, dotyczące tego, gdzie widzimy się za pięć lat, choć często krytykowane, zapewne nadal będzie stanowić ważny punkt spotkania pracodawcy z potencjalnym pracownikiem. Trudności nastęrcza ono jedynie osobom, które w żaden sposób nie planują swojego rozwoju i nie mają jego wizji. Wytyczenie sobie celu, nawet jeżeli w trakcie będzie on ulegał modyfikacjom, pomaga w podjęciu działań zmierzających do jego osiągnięcia. Motywuje nas to do szeregu aktywności umożliwiających uzyskanie nowych perspektyw na własną przyszłość.

Przykładem świadomych działań ukierunkowanych na własny rozwój mogą być cenione, zwłaszcza przez młodych ludzi, szkolenia i certyfikacje, choć ważniejszym jest uczestnictwo w różnorodnych projektach stanowiących wyzwanie, czyli takich, gdzie możemy podnieść swoje kwalifikacje. Dlatego warto w miejscu pracy przejawiać inicjatywę i aktywnie poszukiwać ciekawych zadań – pracodawcy też lubią takie podejście. W początkowym okresie kształtowania kariery bardzo liczy się zdobywanie doświadczenia i umiejętności, które będą rzutować na naszą przyszłość. Rozwój kolejnych kompetencji, zaowocuje w przyszłości, kiedy z perspektywy czasu będziemy mogli ocenić je jako kamienie milowe na drodze do upragnionych celów, nie mówiąc już o tym, że starając się o przejmowanie coraz bardziej odpowiedzialnych zadań, zyskamy opinię osób, z którymi chce się współpracować i w które warto inwestować.

Jakie perspektywy?

Zasadnicze pytanie o to, w jakim kierunku zamierzamy kształtować karierę, wydaje się więc być oczywistym, jednakże odpowiedź na nie nastęrcza o wiele więcej trudności. Młodzi ludzie nie znając jeszcze branży, mają problem z określeniem tego, w jakim obszarze chcieliby się specjalizować i jak wybrać optymalnie profesjonalną drogę rozwoju.

Firma Verax Systems oferuje dwie główne perspektywy kariery: inżynierską, związaną ściśle z zagadnieniami technologicznymi i rozwojem oprogramowania, oraz konsultingową, dla osób, które dobrze czują się w zagadnieniach związanych z merytoryką funkcjonowania określonych aplikacji i chcą współpracując bezpośrednio z klientem. O ile pierwsza kładzie nacisk na kształcenie związane z projektowaniem i architekturą systemów informatycznych, co w przyszłości pozwoli na osiągnięcie poziomu eksperckiego w wybranej dziedzinie technologicznej, o tyle ścieżka druga, zorientowana na konsulting wiąże się głównie z analizą potrzeb klienta oraz odpowiedzialnością za doradztwo i planowanie rozwiązań informatycznych. W obu tych przypadkach, z każdym realizowanym projektem związane są również funkcje zarządcze takie jak Project Team Leader czy Technical Leader, co daje możliwość rozwoju w trzecim kierunku, nastawionym na zarządzanie projektami informatycznymi. Ukoronowanie ścieżki zarządczej stanowi rola Project Managera.

Każda z możliwych dróg rozwoju zawodowego łączy się z budowaniem własnego profilu poprzez udział w projektach, szkoleniach, studiach podyplomowych czy też podnoszeniem kwalifikacji językowych. Należy pamiętać, że różne ścieżki kariery wymagają różnych interpersonalnych predyspozycji, czyli tak zwanych umiejętności miękkich, które jak najbardziej można, a nawet należy poszerzać. Ważnym jest też skupienie się na tym co lubimy robić: trudno wymagać by osoba niechętnie biorąca na siebie odpowiedzialności za pracę innych myślała o zarządzaniu projektami.

Kolejny ważny czynnik planowania zawodowej przyszłości to wyważenie pomiędzy elastycznością a specjalizacją. Dynamiczny rozwój technologii informatycznych i telekomunikacyjnych wymaga ciągłego pogłębiania wiedzy, ale także i elastyczności. Starając się podążać za rynkiem i stawiać na najbardziej perspektywiczne technologie, musimy być otwarci na nowe możliwości, zaś z drugiej strony warto pomyśleć o tym, w czym chcemy osiągnąć poziom ekspercki: czy będą to bazy danych, czy też może ergonomia interfejsu użytkownika – dany temat będzie stanowić naszą wizytówkę w przyszłości. Jak widać, pierwsza praca to dopiero początek długiej drogi, którą warto wcześniej przemyśleć i zaplanować. Od tego zależą nasze dalsze losy na rynku pracy.